

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансовий менеджмент

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Облік і аудит

Код та найменування спеціальності 071Облік і оподаткування

Шифр та найменування галузі знань 07Управління та адміністрування

Ступінь вищої освіти магістр

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою обліку та аудиту Одеської національної академії харчових технологій

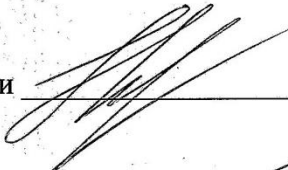
РОЗРОБНИК: Євтушевська О.О., доцент кафедри обліку та аудиту, к.е.н., доцент

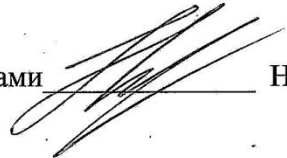
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри обліку та аудиту

Протокол від «24» 06 2020 р. № 21

Завідувач кафедри Немченко В.В.

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Голова ради Немченко В.В.

Гарант освітньої програми Немченко В.В.

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії

Протокол від «30» 10 2020 р. № 11

Секретар Методичної ради академії Мураховський В.Г.

ЗМІСТ

	Стр.
1 Пояснювальна записка	4
1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2 Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
1.3 Міждисциплінарні зв'язки	7
1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	7
2 Зміст дисципліни:	7
2.1 Програма змістовних модулів	7
2.2 Перелік практичних занять	9
2.3 Перелік завдань до самостійної роботи	10
3 Критерії оцінювання результатів навчання	10
4 Інформаційне забезпечення	11

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння студентами базовими знаннями з теорії і практики управління фінансами господарюючих суб'єктів, що включає розробку та вибір критеріїв для прийняття правильних фінансових рішень. А також практичне використання цих критеріїв з урахуванням конкретних умов діяльності.

Завдання:

1. ознайомлення із сутністю фінансової діяльності підприємства з урахуванням сучасних економічних теорій;

2. правильне застосування методичного інструментарію управління фінансами підприємств;

3. вмиле застосування системного підходу до управління операційною, фінансовою, інвестиційною діяльністю підприємств;

4. здобуття навичок щодо визначення вартості грошових потоків у часі, оцінки фінансових ризиків, застосування інструментів антикризового управління.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: як ринкове середовище змінює логіку функціонування фінансового механізму підприємства, як управляти фінансами підприємства, які ринкові критерії прийняття фінансових рішень, як поєднувати стратегію і тактику, довго- і короткострокові аспекти життєдіяльності підприємства в нових умовах, які обмеження на управління фінансами накладає інфляційне середовище та ін.;

вміти: відповісти на питання: наскільки ефективним було управління фінансовими ресурсами та майном; чи раціональна структура останнього; яке співвідношення позичкових та власних джерел фінансування діяльності; яка віддача виробничого потенціалу; оборотність активів; рентабельність продаж та ін.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 071 Облік і оподаткування та освітньо-професійній програмі «Облік і аудит» підготовки магістрів.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, аналізу та синтезу для прийняття обґрунтованих рішень для їх розв'язання.

ЗК3. Здатність працювати автономно та в команді з урахуванням вимог професійної дисципліни, планування та управління часом.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на

основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність бути критичним та самокритичним, визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК7. Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування набутих знань в практичній роботі за фахом та в повсякденному житті.

ЗК8. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.

ЗК9. Навички використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК10. Навички здійснення безпечної діяльності, прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК11. Здатність презентувати результати проведених досліджень.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК1. Здатність досліджувати тенденції інноваційного розвитку економіки (підприємства) за допомогою обліково-аналітичного інструментарію, робити відповідні узагальнення з метою прийняття управлінських рішень

ФК2. Здатність використовувати науково-методичний інструментарій для дослідження, формування та презентації фінансово-економічної інформації.

ФК3. Здатність підтримувати належний рівень професійних якостей та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ФК4. Здатність вести дискусію, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах рідною мовою.

ФК5. Здатність визначати обліково-аналітичну політику підприємства та формувати основні засади його обліково-аналітичної системи.

ФК6. Здатність до організації ефективної системи документообігу в системі фінансового, податкового та управлінського обліку, систематизації та узагальнення облікової інформації у звітності та її інтерпретації для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів.

ФК7. Здатність формувати, описувати та пояснювати обліково-аналітичну інформацію в системі управління діяльністю підприємства.

ФК8. Здатність використовувати економіко-математичний інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку, аудиту та оподаткування.

ФК9. Здатність застосування знань фінансового права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання, усвідомлювати рівень відповідальності за надання неправдивої інформації.

ФК10. Здатність здійснення обліково-аналітичних процедур із застосування спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

ФК11. Здатність застосовувати основні методичні прийоми проведення аудиту й надання аудиторських послуг відповідно до вимог МСА.

ФК12. Здатність здійснювати контроль дотримання нормативних актів з методології бухгалтерського обліку та системи оподаткування, збереження і ефективного використання ресурсів.

ФК13. Здатність розуміти, інтерпретувати, досліджувати та визначати тенденції розвитку фінансової системи підприємства.

ФК14. Здатність ідентифікації ризиків зовнішнього та внутрішнього середовища за допомогою інструментів обліково-аналітичної системи.

ФК15. Здатність впроваджувати методи управління на підприємствах і організаціях харчування, обирати та використовувати науковий, методичний, аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ФК16. Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання та стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Демонструвати базові теоретичні знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових зв'язків між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 2. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння його ринкового позиціонування.

ПРН 3. Знати місце, завдання та сутність об'єктів обліково-аналітичної системи в інформаційному забезпеченні управління у вирішенні проблем економічної безпеки підприємства.

ПРН 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову, статистичну звітність підприємств, установ, організацій та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм фіксації, обробки, систематизації та передачі обліково-аналітичної інформації щодо фактів та процесів господарської діяльності підприємств, в т.ч. у зовнішньоекономічній сфері

ПРН 6. Застосовувати для ведення обліку, аналізу, аудиту та оподаткування спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології.

ПРН 7. Демонструвати розуміння особливостей практики організації та функціонування обліково-аналітичної системи підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРН 8. Обґрунтовувати ефективність прийняття рішення з використанням обліково-аналітичної інформації та розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством.

ПРН 9. Використовувати теоретичні, організаційні та методичні засади державного, внутрішнього господарського контролю та аудиту.

ПРН 10.

Визначати напрям підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств різних організаційно-правових форм власності.

ПРН 11. Володіти базовими знаннями фундаментальних розділів математики в обсязі, необхідному для застосування економіко-математичних методів у обраній професії.

ПРН 12. Володіти та застосовувати знання української та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

ПРН 13. Демонструвати теоретичні знання та практичні навички для формування звітності та проведення розрахунків в системі оподаткування.

ПРН 14. Вміти працювати як автономно, так і в команді, проявляти самостійність і відповідальність у роботі, використовувати в роботі етичні принципи.

ПРН 15. Аналізувати розвиток системи і моделей обліку, аудиту та оподаткування на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного підходу.

ПРН 16. Дотримуватися здорового способу життя, виявляти турботу про безпеку життя діяльності співробітників, прагнення до збереження навколишнього середовища.

ПРН 17. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

ПРН 18. Володіти та застосовувати науково-методичний інструментарій в практичній діяльності

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – Гроші і кредит, Фінанси, Фінансова діяльність суб'єктів господарювання, Статистика, Економіка підприємства, Бухгалтерський облік, Фінансовий облік, послідовні – Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті, Організація і методика аудиту, Організація бухгалтерського обліку.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на першому курсі у другому семестрі денної та заочної форми навчання.

Кількість кредитів - 3, годин - 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	14	16
заочна	12	6	6
Самостійна робота, годин	Денна - 60		Заочна - 78

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

№ теми	Зміст теми	Годин денна	Годин заочна
Змістовий модуль 1 - Загальнотеоретичні основи фінансового менеджменту			
1.	Теоретичні основи фінансового менеджменту Фінансовий менеджмент як елемент системи управління підприємством. Необхідність і значення фінансового менеджменту. Цілі й задачі, стратегія і тактика фінансового менеджменту. Поєднання стратегії і тактики фінансового менеджменту. Методи й прийоми фінансового менеджменту. Функції і	1	0,25

	принципи фінансового менеджменту.		
2.	Основні системи забезпечення фінансового менеджменту Система інформаційного забезпечення. Місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємства. Фінансова звітність як основне джерело інформації. Принципи підготовки фінансової звітності. Системи і методи фінансового аналізу, фінансового планування і фінансового внутрішнього контролю.	1	0,25
3.	Визначення вартості грошей учасі та її використання у фінансових розрахунках Необхідність і значення визначення вартості грошей учасі. Фактори, що впливають на зміну вартості грошей у часі. Вплив інфляції на зміну вартості грошей. Нарахування простих і складних відсотків. Майбутня вартість грошей та її зміст. Розрахунок майбутньої вартості грошей з урахування мануїтетів. Використання процентного фактора у розрахунках майбутньої вартості грошей. Теперішня вартість грошей та її зміст. Визначення суми дисконту. Використання процентного фактора у розрахунках теперішньої вартості грошей.	2	1
4.	Вартість і структура капіталу Класифікація капіталу. Власний капітал та його формування. Позичковий капітал. Довгострокові фінансові зобов'язання. Залучений капітал. Вартість капіталу. Фінансовий ліверидж. Ефект фінансового важеля. Структура капіталу. Фактори, що впливають на структуру капіталу. Управління структурою капіталу. Вплив структури капіталу на вартість підприємства.	2	0,5
5.	Дивідендна політика та політика розвитку підприємства Сутність і завдання управління розподілом прибутку. Фактори, що впливають на розподіл загального прибутку. Політика розвитку підприємства за рахунок використання прибутку. Значення дивідендної політики. Сутність та види дивідендної політики. Дивіденди. Коефіцієнт виплат. Форми виплати дивідендів. Вплив різних форм виплати дивідендів на баланс. Організаційні питання сплати дивідендів та їх значення.	1	0,5
6.	Інвестиційна стратегія підприємства Сутність інвестицій. Форми інвестиційної діяльності підприємства. Управління реальними інвестиціями – капіталовкладеннями. Відтворювальна і технологічна структура капітальних вкладень. Критерії відбору і методи оцінки інвестиційних проєктів. Управління джерелами фінансування капітальних вкладень. Фінансова інвестиційна діяльність підприємства. Інвестиційний портфель. Диверсифікація інвестиційного портфеля.	1	0,5
Змістовий модуль 2 - Оперативно-тактичний фінансовий менеджмент			
7.	Управління активами Принципи формування активами підприємства та оптимізації їх складу. Методи оцінки сукупної вартості активів як цілісного майнового комплексу. Політика управління необоротними активами підприємства. Управління оновленням та фінансуванням необоротних активів. Управління оборотним капіталом. Політика управління оборотними активами підприємства. Побудова ефективних систем контролю за рухом запасів на підприємства. Управління дебіторською заборгованістю. Формування принципів кредитної політики відношення до покупців продукції.	1	0,5
8.	Управління капіталом Управління джерелами формування оборотного капіталу. Політика підприємства відносно формування власного оборотного капіталу. Фінансовий кредит як основне джерело формування позичкових коштів. Політика залучення фінансових кредитів. Використання залучених коштів.	1	0,5

	Управління формуванням позичкового капіталу. Управління кредиторською заборгованістю.		
9.	Управління інвестиційною діяльністю Розробка варіантів інвестиційних проектів. Методи оцінки інвестиційних проектів. Технологія використання описаних методів. Аналіз альтернативних проектів. Порівняльний аналіз проектів різної тривалості. Чиста остаточно вартість проекту, його чиста рентабельність, внутрішня норма рентабельності. Аналіз інвестиційних проектів в умовах інфляції і ризику. Оптимізація розподілу інвестицій за декількома проектами. Вибір інвестиційного проекту.	1	0,5
10	Управління грошовими потоками Економічна сутність грошових потоків підприємства та класифікація його видів. Принципи управління грошовими потоками на підприємстві. Методи оптимізації грошових потоків підприємства. Планування грошових потоків. Розробка плану надходження та використання грошових потоків. Розробка календаря платежів.	1	0,5
11	Управління фінансовими ризиками Фінансовий ризик як об'єкт управління. Економічна сутність і класифікація фінансових ризиків підприємства. Принципи управління фінансовими ризиками. Політика управління фінансовими ризиками. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків. Форми і види страхування фінансових ризиків.	1	0,5
12	Банкрутство й управління фінансовою санацією підприємства Поняття і фінансова оцінка банкрутства. Фінансові наслідки банкрутства підприємства. Система попереднього реагування на загрозу банкрутства і комплекс попереджувальних заходів. Сутність і задачі управління фінансовою санацією підприємства. Вибір ефективних форм фінансової санації. Управління залученням зовнішніх фінансових джерел.	1	0,5
ВСЬОГО		14	6

2.2. Перелік практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		форма навчання	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Теоретичні основи фінансового менеджменту. Основні системи забезпечення фінансового менеджменту	2	-
2	Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2	1,5
3	Вартість і структура капіталу	2	0,5
4	Дивідендна політика та політика розвитку підприємства. Інвестиційна стратегія підприємства.	2	1
5	Управління активами	2	0,5
6	Управління капіталом	2	0,5
7	Управління інвестиційною діяльністю. Управління грошовими потоками	2	1

8	Управління фінансовими ризиками. Банкрутство й управління фінансовою санацією підприємства.	2	1
ВСЬОГО		16	6

2.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		форма навчання	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10	16
2	Підготовка до практичних занять	20	26
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	10	16
4	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	20	20
Разом з дисципліни		60	78

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий – залік

Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
	min д/з	max д/з	денна			заочна		
			Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2-й семестр								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 - Загальнотеоретичні основи фінансового менеджменту								
Робота на практичних заняттях (вхідний контроль усне опитування, розв'язання задач)	3/6	5/10	4	18	30	2	12	20
Контрольна робота за темою №3 «Визначення вартості грошей у часі»	6/-	10/-	1	6	10	-	-	-
Контрольна робота за темою №5 «Дивідендна політика підприємства»	6/-	10/-	1	6	10	-	-	-
Виконання індивідуального комплексного завдання	-	-	-	-	-	1	18	30
Проміжна сума	-	-	-	30	50	-	30	50
Модульний контроль (колоквіум)	18/30	30/50	1	18	30	-	30	50
Контроль результатів дистанційного модулю	12/-	20/-	-	12	20	-	-	-
Рейтинг за творчі здобутки студентів	0/-	10/-	-	0	10	-	-	-

Оцінка за змістовий модуль 1	–	–	–	60	100	-	60	100
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 - Оперативно - тактичний фінансовий менеджмент								
Робота на практичних заняттях (усне опитування, розв'язання задач)	3/6	5/10	4	18	30	1	3	6
Контрольна робота за темою №3 «Управління капіталом»	6/-	10/-	1	6	10	-	-	-
Контрольна робота за темою №9 «Управління грошовими потоками»	6/-	10/-	1	6	10	-	-	-
Виконання індивідуального комплексного завдання	12	20	1	12	20	1	27	44
Проміжна сума	–	–	–	42	70	-	30	50
Модульний контроль (колоквіум)	18	30	1	18	30	-	30	50
Рейтинг за творчі здобутки студентів	0/-	10/-	–	0	10	–	–	–
Оцінка за змістовий модуль 2	–	–	–	60	100	–	60	100
Разом з дисципліни				60 ... 100			60 ... 100	

4. Інформаційні ресурси Базові

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 року №996-XIV: за станом на 16.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 15.04.2020 р.)

2. Кодекс України з процедур банкрутства за станом на 01.02.2020 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення 10.04.2020 р.)

3. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/> (дата звернення: 15.04.2020 р.)

4. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затв. Наказом Міністерства фінансів України № 433 від 28 березня 2013 р. за станом на 30.12.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv> (дата звернення: 15.04.2020 р.)

5. Балабанов И.Т. Основы финансового менеджмента: Как управлять капиталом. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 400с.

6. Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. Фінансова діяльність підприємства: Підручник. – К.: Либідь, 1998. – 312 с.

7. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: В 2 т. – К.: Ника-Центр, 2002. – 512с.

8. Бригхем Евхен. Основы финансового менеджмента: Пер. 3 англ.. – Київ: Молодь, 1997. – 1000с.

9. Ковалев В.В. Финансовый анализ: управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 432 с.

10. Крейнина М.Н. Анализ финансового состояния. М.: МВ-Центр, 1997. – 256 с.
11. Суторміна В.М., Федосов В.М., Рязанова Н.С. Фінансизарубіжнихкорпорацій. – К.: Либідь, 1993. – 274 с.
12. Терещенко О.О. Фінансовасанація та банкрутство підприємств. – К.: КНЕУ, 2000. – 320 с.
13. Устенко О.Л. Теория экономического риска. – К.: Всеуито, 1997. – 160 с.
14. Финансовый менеджмент: теория и практика: Учебник / Под.ред. Е.С. Стояновой. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. – 518 с.

Допоміжні

1. Бромвич М. Анализ экономической эффективности капитальных вложений: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 432 с.
2. Ван Хорн Дж.К. Основы управления финансами: Пер. с англ. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 800 с.
3. Глазунов В.Н. Финансовый анализ и оценка риска реальных инвестиций. – М.: Финстатинформ, 1997. – 135 с.
4. Едророва В.Н. Мизиковский Е.А. Учет и анализ финансовых активов. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 272 с.
5. Кочович Е. Финансовая математика: Теория и практика финансово-банковских расчетов. – М.: Финансы и статистика, 1994. – 172 с.
6. Крейнина М.Н. Финансовый менеджмент / Учеб. Пособие. – М.: Дело и Сервис, 1998. – 304 с.
7. Павлова Л.П. Финансовый менеджмент. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 400 с.
8. Первозванский А.А., Первозванская Т.Н. Финансовый рынок: расчет и риск. – М.: ИНФРА-М, 1994. 192 с.
9. Родионова В.М., Федотова М.А. Финансовая устойчивость предприятия в условиях инфляции. М.: Перспектива, 1995. – 100 с.
10. Финансовое управление компанией / Под общ. Ред. Б.В. Кузнецовой. – М.: Фонд «Правовая культура», 1995. – 383 с.
11. Навчально-методичний кабінет кафедри обліку та аудиту ОНАХТ, ауд. А-301.
12. Бібліотека ОНАХТ.
13. Одеська національна наукова бібліотека.
14. Національна бібліотека України ім. Вернадського: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

Сайти мережі Internet:

1. [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. <http:// www.dtk.com.ua>.
3. <http:// www.liga.com.ua>.
4. <http://www.glavbukh.ua>
5. <http://www.vobu.com.ua>

6. <http://buhgalter911.com/>